

Heb jij ook een tijdloze favoriet die je iedere collega zou willen aanraden?

Meld je bij de redactie via kantoor@lbbo.nl.

Topboek!

Sommige boeken zijn tijdloos: hoe oud ze ook zijn, je moet ze lezen, omdat de inhoud ervan zo waardevol is voor je werk. Dit keer de must-reads van Janny Buma, oud-redactielid en ib'er aan de Ds. D.J. Karresschool in Den Haag, en Francis van Haandel, beleidsmedewerker Onderwijs en Kwaliteit bij Flores Onderwijs (voorheen Stichting DeBasisFluvius).

Grip op de groep

René van Engelen, ThiemeMeulenhoff (2007) –

Prijs: € 36,80

door Janny Buma

In mijn boekenkast staan veel boeken over gedrag en groepsdynamica. Beide thema's komen in gesprekken met leraren regelmatig aan de orde. Het belangrijkste wat leraren moeten kunnen, is omgaan met gedrag. Of is het een kip-eivraag? Gaat het met goede aandacht voor gedrag en groepsdynamica altijd goed in een groep? Of andersom:

als er gedragsproblemen zijn, ligt dat dan aan verkeerde interventies bij de gedragsproblemen of aan de groepsdynamica?

Wat doe ik als ib'er als er vragen over komen? Er is één boek dat ik dan pak en leraren aanreik: 'Grip op de groep'. Voor mij is dit hét basisboek over groepsvorming en hoe een groep in elkaar steekt. Alhoewel het een boek is uit 2007, is het nog steeds zeer actueel in de beschrijving van groepsdynamische processen en interventies. Ik vind alles terug waarover in latere uitgaves ook geschreven wordt: positief bekrachtigen, regels met en door de groep afspreken, invloed op leerresultaten enzovoort. Eén hoofdstuk is gewijd aan activiteiten om de groepsvorming te stimuleren: heel praktisch! Daarnaast is er een website met een variatie aan oefeningen om direct in te zetten in de groep. Ook nu ik intervisiebijeenkomsten met startende leraren begeleid, is dit een boek dat ik presenteer als het gaat over groepsdynamica.

Handboek professionele schoolcultuur

Henk Galenkamp en Jeannette Schut, Pica (2018) –

Prijs: € 24,95

door Francis van Haandel

Dit handboek gaat over de cultuur van onderwijsorganisaties. Cultuur is grotendeels onbewust, maar zeer nadrukkelijk in de school aanwezig. Het gaat bijvoorbeeld om ingesleten gewoonten, oud zeer en aannames. Uitgangspunt is dat alle gedrag is aangeleerd, en dus kan ook nieuw, professioneel gedrag worden aangeleerd. Het boek zoomt in op de cruciale thema's communicatie en gedrag, en is bedoeld voor leraren, schoolleiders en bestuurders uit alle onderwijssectoren.

Voor mijn werk ondersteun en adviseer ik twaalf scholen van onze stichting. Schoolculturen, organisatieculturen en met name de communicatie die daarin een grote rol speelt, hebben mij altijd gefascineerd. Het is misschien wel het fundament voor het werken aan onderwijskwaliteit.

Dit is een zeer concreet boek met praktische handvatten om de schoolcultuur te professionaliseren. De sleutel ligt vooral in de begrenzing van gedrag: het maken van afspraken over gedrag en communicatie. Deze zijn cruciaal binnen onze stichting, waar op verschillende manieren intensief wordt samengewerkt. Op meerdere scholen geldt de 'Wet van de Wederkerigheid' als startpunt, met twee niveaus van communicatie: het hoofdniveau (gedachten en voorstellingen) en het buikniveau (gevoelens en behoeften). Hoe kom je die van een ander te weten? Door open vragen te stellen! Door dit boek werd ik mij er weer van bewust hoe gemakkelijk we sturende vragen stellen en hoe fijn open vragen zijn.